

1980.04.20

Nunneört-släktet (Corydalis)

Bestämningsnyckel

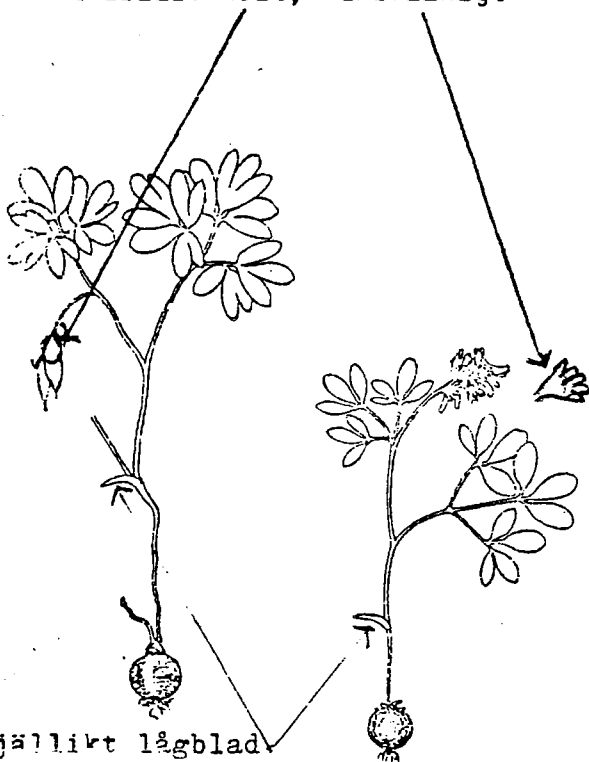
- A Med jordstam, stjälkar vanl. flera, flerbladiq;
blommor gulvita resp. guldgula.
- a Kraftig upprättstående stjälk, c:a 50 cm;
blommor gulvita i tät huvudlik klase;
blommar i april-maj. Sibirisk nunneört (C.nobilis)
- b Spenslig, c:a 30 cm; blommor guldgula i
något gles långsträckt klase; blommar i
juni-augusti (september) Gul nunneört (C.lutea)
- B Med rotknöl, som regel en stjälk, vanl. 2-
bladiq; blommor rödvioletta (a:1 ibland vit)
- a Stödblåd hela.
- 1 Grov, upprättstående, 20-30 cm; rik-
blommiq, rosenröd-rödviolett el. vit-
gul, krona öppen. Skånsk nunneört (C.bulbosa)
- 2 Spenslig, upprättstående-nedliggande,
c:a 10 cm; fåblommiq (mörkt) rödviolett,
krona sluten. Smånunneört (C.intermedia)
- b Stödblåd flikiga (handflikiga), de översta
ibland hela
- 1 Stift knäböjt
- 1:1 Upprättstående, c:a 20 cm; yttersta
bladsegmenten avlånga, jämbreda; tät,
rik-och storblommiq purpurröd, krökt
sporre. Stor nunneört (C.solida ssp solida)
- 2 Stift rakt
- 2:1 Lik 1:1; yttersta bladsegmenten vanl.
brett, omvänt äggrunda; stödblåd stör-
re än hos 1:1, enkelt flikiga, de övers-
ta ibland hela; blomklase ej tät,
lutande. Handnunneört (C.solida ssp laxa)

2:2 Upprättstående-nedliqgande, 7-20 cm;
blomklase tät, nedhängande, gråaktigt
purpurrod.

Sloknunneört (*C. pumila*)

Observera! För samtliga arter gäller att de kan bestämmas utan att plantan grävs upp. De två arterna med jordstam är så typiska till sina karaktärer, att man lätt kan skilja dem på de kännetecken, som finns ovan jord. De övriga ha samtliga rotknöl, som är tät utom hos Skånsk nunneört, där rotknölen är ihålig. Denna art har i övrigt så typiska karaktärer, att den utan svårighet kan bestämmas på dessa.

Stödblåd: helt, handflikigt

Skånunneört

Sloknunneört

Skånsk nunneört

Stor nunneört

Sluten krona

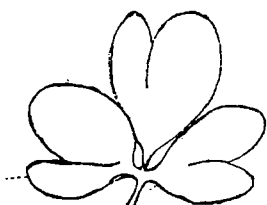
Öppen krona

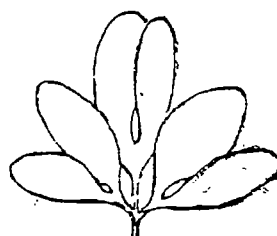
"rakt" stift

vid basen knäböjt stift

Slutsegment hos Handnunneört

Slutsegment hos Sloknunneört

Sibirisk nunneört (C.nobilis)

Rot: långsträckt, grov jordstam.

Stjälk: flera stjälkar utgå från jordstammen, grov, robust, 20-60 cm, upprätt.

Blad: lätt blågröna, 3-4 ggr pardelade, slutsegment äggrunda, flikiga.

Blomklase: tät, mångblommig, i huvudlik klase.

Blomkrona: vitgul, 20-25 mm.

Stödblåd: handflikiga, mycket längre än blomskaftet.

Stift: något knäböjt vid basen.

Biotop: odlad prydnadsväxt, stundom förvildad bl.a. i parker. (Centralasien)

Blomningstid: april-maj.

Gul nunneört (C.lutea)

Rot: långsträckt jordstam.

Stjälk: 20-40 cm, upprätt, spenslig, grenig, flera stjälkar

Blad: gröna på ovansidan, blågröna under, skaftade, 2-3 ggr. pardelade, slutsegment skaftade, omvänt äggrunda med killlik bas, hela el. inskurna.

Blomklase: rikblommig, i något gles-långsträckt klase.

Blomkrona: guldgul, 15-20 mm.

Stödblåd: lansettlika, långspetsade, hinnlika, hela, kortare än blomskaftet.

Stift: snabbt avfallande.

Biotop: odlad prydnadsväxt, stenpartier, stundom förvildad. (S.Europa)

Blomningstid: (maj)-juni-augusti.

Skånsk nunneört (C.bulbosa)

Rot: knölröt, ihålig.

Stjälk: upprätt, ganska grov, 20-40 cm. saknar lågblad, 2 tättsittande blad vid el. ovan mitten.

Blad: skaftade, 2 ggr. 3-fingrade el. pardelade, primärsegment skaftade med omvänt äggrunda, djupt flikiga slutsegment.

Blomklase: långsträckt, tät, 3-6 cm.

Blomkrona: rosenröd-rödviolett el. vit, 20-30 mm.

Stödblåd: äggrunda-avlånga, hela.

Stift: rakt.

Biotop: fuktiga lövskogar. I Småland uppgiven från Eds sn i norra delen av Kalmar län.

Blomningstid: april-maj.

Smånunneört (C.intermedia)Rot: knölröt, tät.Stjälk: 10-15 cm, upprättstående-(nerliggande), spenslig, strax ovan rotknölen ett blekt, fjäll-lik lågblad från vilket utgår 1-2 stjälkar.Blad: 2, (mörkt) gröna, skaftade, 2 ggr. 3-fingrade, slutsegment 2-3-klövna, med avlångt, omvänt äggrunda ändflikar.Blomklase: kort, fåblommig, ofta mer gles än tät.Blomkrona: 10-15 mm, matt (mörkt) purpurrod.Blomskaft: ej över 5 mm.Stödblåd: äggrunda, hela (något inskurna kan förekomma)Stift: raktBiotop: lövskogar, hagar, gräsmattor. I SE Småland te-ma, i övrigt ett fåtal fynd.Blomningstid: (mars)-april-maj.Stor nunneört (C.solida ssp. solida)Rot: knölröt, tät.Stjälk: 10-20-(30) cm, upprättstående med fjäll-lik lågblad nära basen.Blad: (grå)-gröna, oftast 2 ggr 3-fingrade, slutsegmentet avlångt-avsmalnande omvänt äggrunt.Blomklase: rikblommig, tät.Blomkrona: 15-25 mm, (gråaktigt) rödviollett.Blomskaft: 10-20 mm.Stödblåd: flikiga (handflikiga), de översta ibland hela.Stift: vid basen knäböjt (obs!)Biotop: odlad prydnadsväxt, förvildad i trädgårdar och parker. I Småland känd från trakten av Jönköping och Kalmar, Virserum, sannolikt på flera ställen.Blomningstid: april-maj.Handnunneört (C.solida ssp laxa)Stjälk: upprättstående.Blad: bladflikar av varierande bredd, slutsegmentet som regel brett, omvänt äggrunt.Blomklase: lutande, mångblommig.Blomkrona: oftast mörkt röd, övre kronblads topp 2-flikigt; nedre kronblad med en låg utbuktning invid skaftet (se fig.Lindman)Stödblåd: bredare än hos huvudarten, som regel alla stödblåd flikiga (handflikiga), de översta ibland hela.Stift: avsmalnande, rakt.Biotop: lövskog, lövängar, hagmark.

Utbredning: Då arten är svåravgränsbar från närstående arter, varierar uppgifterna härom hos olika författare. Lindman: Skåne-Uppland, Öland, Gotland täml. s. Lid: Östergötland-Uppland, Ångermanland. På Hulténs karta även markerad på Gotland och Stora Karlsö. I övrigt på Åland och SW Finland. Endem.

Blomningstid: april-maj.

Slokunneört (*C. pumila*)

Rot: knölröt, tät.

Stjälk: 10-20 cm, upprättstående-(nerliqgande), spensliq-robust, strax ovan rotknölen ett blekt, fjäll-lik lågblad, från vilket utgår 1-flera stjälkar.

Blad: 2, skaftade, blågröna, 2 ggr fingrade, slutsegment mer el mindre djupt kluvna med avlånga, äggrunda lober.

Blomklase: tät-kompakt, ibland fåblommig, överhängande (slokande).

Blomkrona: c:a 15 mm, gråaktigt-skärt purpurröd.

Blomskaft: ej över 5 mm.

Stödblåd: solfjäderformiga, handflikiga.

Stift: rakt.

Biotop: Lövskogar, ängsmark (torr), perker, gräsmattor. Småland: efter kusten a-ta-ma, i inlandet 4-5 fyndplatser.

Blomningstid: april-maj.

Enl. Lindman förkommer följande korsningar: Smånunneört x Handnunneört (*C. intermedia* x *C. solida* ssp *laxa*), Smånunneört x Slokunneört (*C. intermedia* x *C. pumila*), Stor nunneört x Smånunneört (*C. solida* x *C. intermedia*), Stor nunneört x Slokunneört (*C. solida* x *C. pumila*). Vid denna inventering kan blott den först nämnda korsningen ha intresse: där båda arterna förekommer tillsammans ser man ej alldeles sällan intermediära (melanformer) former mellan dessa. Då de som regel är svårbestämda bör beläggs-exemplar insamlas med särskild hänsyn tagen till att stödblåden framträder så tydligt som möjligt vid pressningen.

Allmänt: Under inventeringsarbetet blir det i de flesta tillfällen, när det gäller Nunneört-släktet, ett ställningstagande mellan Smånunneört och Slokunneört. Det gäller då att observera stödblåden. Sibirisk nunneört och Gul nunneört är båda så karakteristiska, att bestämningen ej kan vålla några bekymmer. Stor nunneört och Handnunneört torda knappast finnas i Småland, möjligen den förstnämnda, som dock aldrig kan vålla några bekymmer med bestämningen, eftersom denna art är den enda som har knäböjt stift. Skånsk nunneört är uppgiven från N delen av Kalmar län. På bladens flikar, artens storlek (den största av våra svenska Nunneörter) samt på att den som regel uppträder i en rödviolett och vit färgvariant, är den lätt att känna igen.